

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน
กับภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ

นางนพรัตน์ กิ่งแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ENVIRONMENTAL MANAGEMENT
FOR SAFETY WORKPLACE AND HEALTH STATUS OF PERIOPERATIVE NURSES IN
GOVERNMENTAL UNIVERSITY HOSPITALS

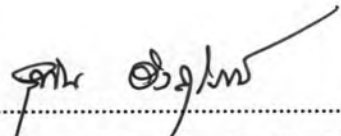
MRS NOPPARATNA KINGKAEW

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2007
Copyright of Chulalongkorn University

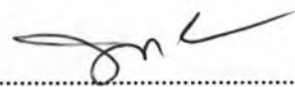
501469

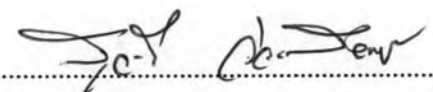
หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อความปลอดภัยในการทำงานกับภาวะสุขภาพของพยาบาล ห้องผ่าตัดโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ
โดย	นางนพรัตน์ กิ่งแก้ว
สาขาวิชา	การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิณี วิวัฒน์วานิช

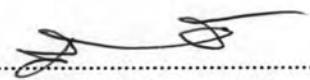
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. บุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุฤษดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิณี วิวัฒน์วานิช)

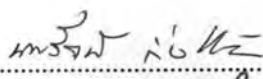

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

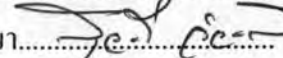
นพรัตน์ กิ่งแก้ว: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานกับภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, ENVIRONMENTAL MANAGEMENT FOR SAFETY WORKPLACE AND HEALTH STATUS OF PERIOPERATIVE NURSES IN GOVERNMENTAL UNIVERSITY HOSPITALS
อ.ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. สุวิณี วิวัฒน์วานิช, 136 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานกับภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานกับภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำห้องผ่าตัด จำนวน 267 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการรับรู้การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .81 ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานเท่ากับ .93 แบบสอบถามภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัดเท่ากับ .78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ในระดับปานกลาง
2. การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ในระดับปานกลาง
3. การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานด้านจิตวิทยาสังคมและด้านวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิติศ.....

ปีการศึกษา.....2550.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4777836936: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: HEALTH STATUS/ ENVIRONMENTAL MANAGEMENT NURSES IN
GOVERNMENT UNIVERSITY HOSPITAL

NOPPARATNA KINGKAEW: RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL
FACTORS, ENVIRONMENTAL MANAGEMENT FOR SAFETY WORKPLACE
AND HEALTH STATUS OF PERIOPERATIVE NURSES IN GOVERNMENTAL
UNIVERSITY HOSPITAL THESIS ADVISOR: SUVINEE WIVATVANIT, Ph.D.,
136 pp.

The purposes of this research were to study the environment management for safety workplace, and health status of perioperative nurses in government university hospital add to determine. The relationship between the environment management for safety workplace, and health status of perioperative nurses for variables that would be able to predict the health status for perioperative nurses. A sample is consisted of 267 perioperative nurses selected by Multi-stage Random Sampling technique. The research instrument were two questionnaires developed by the researcher: the environment management for safety workplace, and the health status of perioperative nurses Questionnaires. They were validated for content validity by five experts with content Validity Index at .81 Reliability Index at .93 and .78 respectively. Statistical techniques utilized in data analysis, Cronbach's coefficient. Data were analyzed using mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

Major findings were as follows:

1. The arithmetic mean of health status of perioperative nurses was at moderate level
2. Environment management for safety workplace of perioperative nurses was at moderate level.
3. The environment management for occupational safety was positively related to health status of perioperative nurses at .01 statistically significant (α .01).

Field of study ..... Nursing Administration ..... Student's Signature..... *Nopparatna Kingkaew*
Academic year : .....2007..... Advisor's Signature... *Suvinee Wivatvanit*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิณี วิวัฒน์วานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลา ชี้นะ ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งให้ความเมตตา เอื้ออาทร เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกทราบซึ่งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และพร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ กรรมการสอบ ที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้ารับการศึกษ หน่วยงานห้องผ่าตัดและพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ปรีศนา นवलบุญเรือง และกัลยาณมิตรทั้งหลาย ตลอดจนครอบครัวกึ่งแก้ว ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา รวมทั้งผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้กำลังใจ คำแนะนำ แก่ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	14
ลักษณะงานการพยาบาลห้องผ่าตัด.....	17
ภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด.....	22
สิ่งแวดล้อมภายในห้องผ่าตัด.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	103
รายการอ้างอิง.....	105
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือ.....	111
ภาคผนวก ข จดหมายขอความร่วมมือในการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ค เอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และ ใบขอรับรองพิจารณาจริยธรรมการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	123
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการบูรณาการแนวคิดภาวะสุขภาพ.....	49
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ของรัฐ.....	55
3	ค่าความเที่ยง (Reliability) ของการทดสอบใช้ (Try out) เครื่องมือการจัดการ สิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานกับภาวะสุขภาพของพยาบาล ห้องผ่าตัด โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ นครนายก จำนวน 25 ชุด.....	61
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลห้องผ่าตัดจำแนกตาม อายุ สภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน.....	65
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลห้องผ่าตัด จำแนกเป็นรายด้าน.....	66
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงานด้านเคมีของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงานด้านกายภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกเป็นรายข้อ.....	68
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงานด้านชีวภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกเป็นรายข้อ.....	69
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการ จัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานด้านการยศาสตร์ของ พยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกเป็นรายข้อ.....	71
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ขอความปลอดภัยในการทำงานด้านจิตวิทยาสังคมของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกเป็นรายข้อ.....	72
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงานด้านวัฒนธรรมของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกเป็นรายข้อ.....	74

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัยของภาวะสุขภาพของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกโดยรวม (n = 267).....	76
13	พิสัยคะแนน ความถี่ และร้อยละของภาวะสุขภาพของพยาบาลโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกโดยรวม.....	
14	ร้อยละของภาวะสุขภาพในปัจจุบัน และในอนาคต จำแนกตามปัจจัยที่ใช้ใน การศึกษา.....	
15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงาน และการรับรู้ภาวะสุขภาพของพยาบาลใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐในปัจจุบันและอนาคต.....	
16	ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามการรับรู้ภาวะสุขภาพในปัจจุบันของ พยาบาลห้องผ่าตัดใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ (n = 267).....	78
17	ร้อยละของภาวะสุขภาพในปัจจุบันของพยาบาลจำแนกตามการจัดการ สิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาลห้องผ่าตัดใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	79
18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ ความปลอดภัยในการทำงาน และภาวะสุขภาพของพยาบาลห้องผ่าตัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	52